

Jan Walkusz, *W służbie jednego Kościoła na styku kultur i narodowości. 25-lecie kapłaństwa Adama Gabriela CSMA*, Lublin–London, Ont.: „Bamka” Studio Komputerowo-Wydawnicze 2003, ss. 171.

Jubileusze są okazją do podsumowań oraz udokumentowania i opracowania dziejów człowieka, a tym samym i środowiska, w którym człowiek realizuje swoje życiowe powołanie. Taki cel postawił sobie ks. Jan Walkusz – profesor w Instytucie Historii Kościoła KUL. W nurt dokumentowania dziejów Polonii kanadyjskiej wpisuje się już jego druga książka. Również i tym razem impulsem do jej napisania był jubileusz, nie – jak poprzednio – parafii¹, ale jubileusz 25-lecia posługi kapłańskiej Adama Gabriela, michaelity. Tytuł opracowania sugeruje, że praca koncentruje uwagę czytelnika na biografii duszpasterza, któremu jest poświęcona. W trakcie lektury można się jednak przekonać, że opracowanie dotyczy także dziejów Kościoła i Polonii, którym Jubilat służy „na styku kultur i narodowości”. Wskazują na to zarówno archiwalia różnych instytucji, z którymi związany był ks. Gabriel, jak i rozproszone po czasopiśmie artykuły i informacje, które są podstawą źródłową opracowania, a dotyczą wielorakich płaszczyzn jego aktywności duszpastersko-polonijnej. Na uwagę zasługują też w recenzowanej pracy źródła „sprowokowane” (wspomnienia, świadectwa, życzenia, s. 103-170), powstałe specjalnie na użytek opracowania.

Książka składa się z 5 rozdziałów ułożonych chronologicznie. Mamy najpierw przedstawiony krótki życiorys ks. Adama Gabriela na tle środowiska rodzinnego, michaelickiego i na kanadyjskiej ziemi. Potem posługę duszpasterską w poszczególnych parafiach: św. Piusa X w London; św. Benedykta w Sarni – jako wikariusza i św. Marii w Hesson i św. Józefa w Listowel oraz Matki Boskiej Częstochowskiej w London – jako proboszcza.

Nie można nie docenić tej publikacji, jej znaczenia zarówno dla Polonii kanadyjskiej, jak i kraju pochodzenia, ponieważ służy ona wzajemnemu poznaniu. Uświadamia, jak duże jest znaczenie i pozycja Polonii w mozaice społeczeństwa kanadyjskiego. Tym samym pozytywnie świadczy o rozmiarach wkładu, jaki wnoszą osoby pochodzenia polskiego w rozwój Kraju Klonowego Liścia. Jest więc pod każdym względem ważna i pożyteczna. Zaświadcza bowiem o różnorodności i sile polskiej grupy etnicznej, o jej dynamice społeczno-politycznej, zawodowej i kulturalnej. Praca stanowi też źródło informacji o indywidualnych losach poszczególnych Polaków z Polonii kanadyjskiej, tak wieloma nićmi związanej z życiem dwu krajów: Polski i Kanady.

Ks. Józef Szymański

¹ *Parafia Matki Boskiej Zwycięskiej w Chatham, Ontario 1957-1997*, Lublin–Chatham 1997, ss. 310.